

רשות ההגבלים העסקיים

החלטה לפי סעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988 בדבר מתן פטור מאישור הסדר כובל

הסכם בין התעשייה האווירית לישראל בע"מ ובין סימיגון בע"מ

1. פתח דבר

בפני בקשה למתן פטור לפי סעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח – 1988 (להלן: "חוק ההגבלים העסקיים"), להסדר בין סימיגון בע"מ (להלן: "סימיגון"), ובין התעשייה האווירית לישראל בע"מ (להלן: "תע"א" ו"ההסדר" בהתאמה). עניינו של ההסדר הוא שיווק מערכת לתחקור קרבות אוויר המשלבת את מוצריהן של שתי החברות.

לאחר שבחנתי את ההסדר ואת הכבילות המצויות בו, כמו גם את השפעתן האפשרית על התחרות בשוק הרלוונטי, ולאחר שנועצתי בועדה לפטורים ולמיזוגים, שוכנעתי כי שיתוף הפעולה ותניית אי התחרות בעקבותיו אין עיקרם בהפחתת התחרות או במניעתה, וכי כבילות אלו נחוצות למימוש עיקר ההסכם. כמו כן נמצא כי שיתוף הפעולה ואי התחרות כאמור אינם פוגעים פגיעה של ממש בתחרות בשוק. מטעמים אלו ראויות כבילות אלו לפטור לפי סעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים. עיקר הנימוקים יפורט להלן.

2. הצדדים

סימיגון היא חברה פרטית העוסקת בפיתוח טכנולוגיות לניהול ידע, לימוד, אימון וסימולציה בסביבת מחשב מבוסס PC. הפתרונות המפותחים על ידי סימיגון מיועדים לתעשיות התעופה הצבאית והאזרחית, ומשווקים ללקוחות בישראל ובחו"ל. בין היתר פתחה סימיגון תוכנה לתחנות קרקעיות לתחקור קרבות אוויר למטוסי קרב המבוססות PC, היא הנכס בו עוסק ההסדר (להלן: "תחנות קרקעיות").

תע"א היא חברה ממשלתית העוסקת בתחומים רבים ומגוונים, וביניהם גם בתחום מערכות תחקור קרבות אוויר.

3. ההסדר

התחנות הקרקעיות נרכשות בדרך כלל כחלק ממערכת תחקור קרבות אוויר, הכוללת גם יחידה מוטסת האוספת נתונים, וזאת על מנת להבטיח תקשורת ותיאום בין התחנה הקרקעית והיחידה המוטסת. התחנה הקרקעית נשוא ההסדר מותאמת ליחידות המוטסות המיוצרות על ידי תע"א.

רשות ההגבלים העסקיים

- 2 -

בעבר, תע"א לא ייצרה בעצמה תחנות קרקעיות. בשל האמור, רכשה תע"א מסימיגון רשיונות תוכנה לתחנות קרקעיות כאמור, אשר הותאמו ליחידות המוטסות המיוצרות על ידה, ושיווקה אותן יחדיו כמערכות לתחקור קרבות אוויר (להלן: "המערכות המשולבות").

על פי ההסדר התחייבה תע"א כי אם תיבחר על ידי לקוח לספק מערכות תחקור קרבות אוויר הדומות במהותן למערכות המשולבות, תרכוש מסימיגון רשיונות תוכנה לתחנות הקרקעיות, במחירים שהוסכמו בהסדר, ובכפוף לתנאים מסוימים בהם נדרשת סימיגון לעמוד. ההסדר יחול אך ורק לגבי הלקוחות הבאים: משרד הביטחון, עבור חלק מוגדר מהמטוסים בלבד, טורקיה, תאילנד, ומדינה נוספת. לקוחות אלו רכשו בעבר את המערכות המשולבות.

סימיגון, מצידה, התחייבה, ככלל, שלא להתחרות בתע"א באותם מקומות בתחום תחקור קרבות אמת בתחנות קרקעיות (במובחן ממערכות תחקור אימונים).

לטענת הצדדים, שיווק מערכות משולבות שלהן, אשר, כאמור, כבר נמכרו בעבר ללקוחות הרלוונטיים להסדר, יקנה להן יתרון תחרותי, שכן הלקוח, ככלל, יעדיף כי התחנות שברשותו תוכלנה לעבוד בתיאום אלו עם אלו. לטענת הצדדים, פיתוח תחנה קרקעית מתאימה על ידי תע"א, ככל שהדבר קשור למוצר שנמכר למשרד הביטחון, כרוך בהשקעה ניכרת ולכן ייקר את המוצר באופן משמעותי.

תקופת ההסדר נקבעה למשך ארבע שנים ממועד חתימתו, והוא יוארך אוטומטית לתקופות בנות שנה, אלא אם יודיע מי מהצדדים אחרת.

4. השפעת ההסדר על התחרות

כיום סימיגון ותע"א מתחרות ביניהן בתחום התחנות הקרקעיות, כמו גם בתחומים נוספים. ואולם, קיימות מתחרות נוספות בעולם בתחום תחקור קרבות אוויר, לרבות חברות ישראליות דוגמת BVR, ראדא ואלביט.

לסימיגון אין יכולות, לא כל שכן – יכולות משמעותיות, בתחום היחידות המוטסות. סיכוייה להתחרות בשוק כמתחרה שוות ערך ליתר המתחרים נחזים, על כן, כנמוכים, שכן, כאמור, הלקוח יעדיף לרכוש מערכת תחקור משולבת, ולא תחנה קרקעית באופן נפרד.

מערכות תחקור קרבות אוויר מיועדות בישראל לצרכים צבאיים בלבד. לפיכך, הלקוח היחיד בישראל אליו נוגע ההסדר הוא משרד הביטחון (עבור חיל האוויר). בשל כך, וכן בהיותו המשרד הממשלתי שההסדר מצוי בתחום אחריותו (לצורך סעיף 14(ד) לחוק ההגבלים העסקיים), פניתי לקבלת עמדת משרד הביטחון בבקשת הפטור. משרד הביטחון הבהיר כי אין לו התנגדות לבקשת הפטור.

אכן, לא בהכרח קובעת בעניין זה דעתו של "הלקוח היחיד". אם ייווכח הממונה כי השפעת ההסדר על התחרות, בפועל או בכוח, היא משמעותית למדי – לא יינתן פטור. משקל עמדת הלקוח

רשות ההגבלים העסקיים

- 3 -

נגזר מכך שהינו הנהנה העיקרי מן התחרות ולא בנקל יסכים לוותר עליה. זוהי חזקה הניתנת לסתירה, אך היא לא נסתרה במקרה זה.

בכל הקשור למכירת המערכות בישראל – לטענת הצדדים, המערכת שנמכרה למשרד הביטחון הינה מערכת שהותאמה במיוחד לצרכיו, בעלת מאפיינים ייחודיים, אשר משאבים רבים הושקעו בפיתוחם. לפיכך, ישנה חשיבות מיוחדת להמשך שיתוף הפעולה בין הצדדים, על מנת שיוכלו להמשיך ולהציע את אותה מערכת משולבת, שתהא דומה מבחינת ממשק המשתמש למערכות המצויות בידי משרד הביטחון ואשר תתאמנה למערכות שנרכשו בעבר על ידי משרד הביטחון.

משכך, מצאתי כי שיתוף הפעולה, כשלעצמו, ראוי לפטור. כמו כן, משנמצא, כי שיתוף הפעולה ראוי לפטור, הרי שאי תחרות מוגבלת בזמן ובהיקף במהלך שיתוף הפעולה, מקובלת היא לצורך יצירת יחסי שותפות.

5. סוף דבר

מן הנימוקים המפורטים לעיל, לאחר שנועצתי בועדה לפטורים ולמיזוגים, ראיתי לנכון להשתמש בסמכות הנתונה לי בסעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים ולהעניק את הפטור המבוקש לשיתוף הפעולה שבהסדר, וכן לתניית אי התחרות בעקבותיו, וזאת **למשך ארבע שנים ממתן החלטתי זו**.

בהתאם לסעיף 15(א) לחוק ההגבלים העסקיים נתונה החלטתי זו לערר בפני אב בית הדין להגבלים עסקיים על ידי איגוד עסקי, ארגון צרכנים או כל אדם העלול להיפגע מההסדר הכובל עליו ניתן הפטור.

דרור שטרם,

הממונה על הגבלים עסקיים

ירושלים, י"ב בסיוון תשס"ד

1 ביוני 2004